

[illegible]

גליון הש"ס

גמרא אלא מעלה. עיין
משנה למלך פ"ג הלכה י'
מהלכות פסולי המוקדשין:

הגהות מהר"ב
רנשבורג

א [רש"י ד"ה חייבת בחלה
וכו' אורז נמי לחם הוא.
ג"ל קרמית נמי לחם הוא:

לעזי רש"י

אביינ"א. שיבולת-שועל.
שייגל"א. שיפון.
אישפילט"א. כוסמת.
אביינ"א. שיבולת-שועל.
נייל"א. קצח (צמח).
אישדרניל"א. עשב בר
הצומח בשדות שיפון.
מק' [מ"ק]. פרג.
דישטינפרי"ר. להשרות.

מוסף רש"י

והבשר לרבות את
היצעם ולרבות. והבשר
יקרה הוא דבר רשע
בשר משעו
לרבות עמי ולרבות לקבל
טומאת אכלני (חורין 17)
ומתנות חסידות
הקודש מהם לא לשעו
בני אלהים ואש"י דמי לאו
בני אלהים ימיו (בבב"ס
17) דעני מעשה
מקבלי טומא
הררני הקודש
ורקא אסמכתה עמלא
דבר עמי עמלא לא
מקבלי טומא (מנחות 18)
ובק: חורין 17) בוסמי
לעני חייטין. לעני חסיד
למטען. דלמיתני מתכנת
מלה הענין אין מנעטין
על חן מן חן חסידין
שעטעט מנעטין
הכל חן מן החסידן (מנחות
18). דרדקי. חסידים שאל
לענין בלעכא (בבב"ס 18)

אֵלֶּה הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לַעֲשׂוֹת. בְּעֶלְמָה הוּא מְדַרְשָׁן שֶׁהָא חַיִּים בְּכָלִי וְאִסְמָכוּה רַבָּן
אֶחָדָא: הֵבָא נָמִי מַעְלָה. בְּעֶלְמָה הוּא דֹּאֵן זְרִיעָה לְתַרמוּה וְאִסְוִין
מִלְּמַלְכוּל: סִינְיָא. דַּעְבּוּד רַבָּנִי מַעְלָה בְּקִדְשִׁים אֲפִילוּ מִדְּאוּרִימָה:
בְּקִדְשִׁים לֹא. אִם טוֹמָאָה דְּבַת כִּפְרָה הִיא כְּגוֹן זֶה חֻצָּה וְיִוְלַדְתָּ:

והשֹׁמֵר. כל טהור יאכל וגו' ויִיחִיֶּה לרבות עמים ולבונה של קודש לטומומה וקאי אדלעיל והשֹׁמֵר אשר יגע בכל טומא לא יאכל והשֹׁמֵר: אִיעִמּוּי יִינְסוּ. בתמיה. הִיא לֹא אוֹכֵל ויִינְסוּ: בְּכָרֵי הָיָה אֵלּוּ דְרִישׁ אֲדָם יוֹאֵל בֶּהֱן יְדֵי חוֹבָתוֹ. משום חובת מִנְהָ בְלִילָה רִאשׁוֹנָה שְׁהוּא מִחוּיֵב לֵאכּוֹל מִנְהָ כְּדֹכֵחַ (שְׁמוֹת יב) עֶרֶב תִּחְלְלוּ מָוֹת: שִׁיבּוֹלֵם שׁוֹעֵל אֲבִינִי' שִׁיבּוֹלֵם שֶׁלֶּה עֲשׂוּ כֹזֵב שׁוֹעֵל: שִׁינּוּ. שִׁיגִל'א: יוֹאֲלִין בְּדַמְיָ. תְּבוּאָה הִלָּקְתָּ מֵעַם הָאָרֶץ וְהִיא נִקְרָאת דְּמָא' סָפֵק עִישָׁה סָפֵק לֹא עִישָׁה וְחוּיָבו כְּהִימִם לִהְפִּישׁ מִעֲשֵׁרוֹתָ מִסָּפֵק וְאִם אֵכֵל מִנְהָ מִמְנֶה וְלֹא הִפְרִישׁ מֵעֵשֶׂר מִמְנֶה יֹאֵל: וְכַמֵּעַשֵׂר רִאשׁוֹן. שֶׁל לִוְיִים: שְׁעִטָּה פְּרוֹמָה. תְּרוֹמַת מֵעֵשֶׂר לִכְהֵן וּמִכָּאן וְאֵילָךְ הִמְעַשֵׂר מוֹתֵר לִזְרִים: וְהַכֹּהֲנִים בְּחֵלָה אֲדָם פְּרוֹמָה. אֵכֵל יִשְׂרָאֵל בְּתִירוֹמָה לֹא כְּדִילֵיף לִקְמֹן [ע"ז] לֹא תִחְלֵל עֲלֵיו חֻמֶּךְ שֶׁבַעַת יָמִים תִּחְלֵל עֲלֵיו מָוֹת מִי שֶׁאִינוּ מִחֻזֵּר עַל חִימוּזוֹ אֲלֵא מִשּׁוֹם חֻמֶּךְ אֲחֵה יוֹאֵל בּוֹ יְדֵי חוֹבַת מִנְהָ יֹאֵל וְאִם שֶׁאִסּוּר מִחֻמַּת אִסּוּר אֲחֵר: וְלֹא כַּמֵּעַשֵׂר שֵׁנִי. חוּץ לִירֻשָׁלַיִם: עֲשֹׂן לְעֹלָמּוֹ. לֶחֶם תּוֹדָה וּמִזֵּר: אֵין יוֹאֵל בֶּהֱן. אֲפִילוֹ לֹא שִׁטָּל הֹבֵנָה עֲלֵיהָ: וְכֵן קָרָא שֶׁ עֲלֵיהָ לֹא שֶׁעָלָן לִדְעַת כֵּן וּטְעַמָּה מִפֶּרֶשׁ בְּגַמ' [לח]. לִמְכוֹר לְזֹרְכֵי בְּשֹׁק. לְזֹרְכֵי לִחְמֵי תּוֹדָה וּמִזֵּרוֹת יוֹאֵל בְּהֵן אִם לֹא מִכֵּר לֵהֵן וּטְעַמָּה מִפֶּרֶשׁ בְּגַמְרָא [לח]: גִּבְמ' מִין חִטִּין. לְעַנְיֵן תְּרִימָה דְּלִין תּוֹרְמִין מִמִּין עַל שֶׁאִינוּ מִינּוֹ וְתוֹרְמִין חִטִּין עַל כֹּסְמִין: דִּישָׁר. שִׁיגִל'א: גּוֹלְבִי. חִסְפִּלְט'א: בְּלַע'': שְׁנֵי עֹלָא. דְּדִרְסִים הִבְאִין לִידֵי חִימוּץ אֲדָם יוֹאֵל בֶּהֱן. מִשּׁוֹם מִנְהָ אִם עֲשֹׂן מִנְהָ: אֲזִירוֹ וְדוֹחֵן אֵין עוֹשִׂין חֻמֶּךְ וְאִם מִמְמִינִין אֲזִיתֵן מִסְרִינִין: לֵאכּוֹל אֲזִירוֹ וְדוֹחֵן. לֵאכּוֹל הֵימְנוּ בְּצִיטָל פִּסְקָה. יֵשׁ מִפְּרָשִׁים לִנְחֻמַּת מִשּׁוֹם דְּכֵל מִמְנֶה בְּזוֹת מִנְהָ וְשִׁיבּוֹשׁ הוּא דְּלִין מִמְנֶה בְּזֵה אֲלֵא

חמטס דכתיב (שמות כט) סולת חמטס ומומאן פליג עליה דרבי יוחנן זבא ומוי וינפקא מינה לאין ענוש כרת ואם אכלו זבא ובמר לחם לחם מלחם עויי זמנחוס ככעין דוחן ושחור. לישינא אחריינא שממ על חימוולו כרת. דמי פירות אין מחמיאין ואשחמיאין דמייעה כאכליה לחייבו: המ

בְּרוֹסָמִין מִן חֲטִיף שִׁיבֹלֶת שׁוּעָל וּשְׁפִיפֹן מִין שְׁעוּרִין. רש"י פירש לענין דלחן תורמין ממין על שאין מינו ור"י אומר ודמנמות צפרק ר' ישמעאל (דף ע"ג.) מוכח דזהו דלחן דבריתא לענין חלה מיתני"י י"ח מקשין דתמן במסכת חלה (פ"ד מ"ג) החיטה אינה מצטרפת עם הכל חוץ מן הכוסמין והשעורין מצטרפין עם הכל חוץ מן החיטין אלמא כוסמין צדדי שעורין שפיר דמי ואומר ר"י דכוסמין מין חטין כלומר אף מין חטין וכל שכן מין שעורין שיבולת שועל ושיפון מין שעורין ולא מין חטין והא' דלחן התם צריכא המסכת חמשה דברים חייצין בחלה החטין והשעורין והכוסמין ושיבולת שועל ושיפון הרי אלו חייצין בחלה ומצטרפין זה עם זה אומר ר"י דמשני גירושלמי כאן בגשן וכו' ואלו צדדו פ"י בגשן שכל אחת ואחת נעשה עיסה בפני עצמה ואחר כן נשכו ונתחברו יחד התם ודאי אין מצטרפין כולם אלא כמו שמפורשין וצדדו שכל הקמחים גילושים יחד ועל מהן עיסה דהיא כולם מצטרפים דחשיבין כולם כאחד:

בשוק יוצאין בהן: **גמ'** ¹ כוסמין מין ששקור שיבולת שועל ושיפון מין שעורין כוסמין גולבא שיפון דישרא שיבולת חמין שיבולי תעלא ² והני אין אורז ודוחן לא מנהני מילי ³ אמר רבי שמעון בן לקיש וכן תנא דבי רבי ישמעאל וכן תנא דבי ר' אליעזר בן יעקב אמר קרא ⁴ לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות דברים הבאים לידי חימוץ אדם יוצא בהן ידי חובתו במצה יצאו אלו שאין באין לידי חימוץ אלא לידי סירחון מתניתין דלא כרבי יוחנן בן גורי דאמר אורז מין דגן הוא וחייבין על חימוצו כרת ⁵ דתניא רבי יוחנן בן גורי אוסר באורז ודוחן מפני שקרוב להחמיץ איבעיא להו שקרוב להחמיץ דקדים ומחמיץ או דילמא קרוב להחמיץ הוי חמץ גמור לא הוי תא שמע דתניא ⁶ אמר רבי יוחנן בן גורי אורז מין דגן הוא וחייבין על חימוצו כרת ואדם יוצא בו ידי חובתו בפסח וכן ⁷ היה רבי יוחנן בן גורי אומר קרמית חייבת בחלה מאי קרמית אמר אביי שיצניתא מאי שיצניתא אמר רב פפא שיצניתא דמשתכחא בניי כלניתא אמר רבה בר בר חנה אמר ריש לקיש יעיסה שנילושה ביין ושמן ודבש אין חייבין על חימוצה כרת יתיב רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע קמיה דרב אידי בר אבין ויתיב רב אידי בר אבין וקא מנמנמ א"ל רב הונא בריה דרב יהושע לרב פפא מאי טעמא דריש לקיש א"ל דאמר קרא לא תאכל עליו חמץ [וגו'] דברים שאדם יוצא בהן ידי חובתו במצה חייבין על חימוצו כרת והא הואיל ואין אדם יוצא בה ידי חובתו ודהויא ליה מצה עשירה אין חייבין על חימוצה כרת איתיביה רב הונא בריה דרב יהושע לרב פפא ⁸ המחחו וגמעו אם חמץ הוא ענוש כרת ואם מצה הוא אין אדם יוצא ידי חובתו בפסח והא הכא דאין אדם יוצא ידי חובתו במצה וחייבין על חימוצו כרת איתער בהו רב אידי בר אבין אמר להו ⁹ דרדקי היינו טעמא דריש לקיש משום דהוו מי פירות ומי

Dr. John A. Burt

ד שׂאִינָה צָהֵא אֱלֹא שְׁעוּרִין [וכן] מִנְחַת סוּטָה וּפְסִיעַת דְּרוֹחַ לֹא צָהֵא לִידֵי חִימוֹךְ וּלְדִידֵיהּ יוֹאֲכִין צוֹ מִשּׁוּם מַלְּא: חֲמֵץ גָּמוּר לֹא הוּא. מִפְּרָשׁ לְקִמְיָה: חִיבִים בְּחֹלֶה. דְּמֵין דָּגֵן הוּא וְשׁוֹ״ג דְּהִלָּת לֶחֶם כְּתִיב וְרִצּוֹ נָמִי לֶחֶם הוּא: שׂוֹלֵינֵיט. קֶלֶח שְׁקֵרִין נִינְלֵא צִלְע״ז עֵגוּל הוּא: כְּלֵנִיטָא (מֶקֶד בִּלְע״ז: בִּינֵן וּבִצְמָן. דִּלְל גַּת צֵה מֵיִן אִין חִיבִין וְנִנְא אֲמֵר לֶחֶם עוֹנֵי וְדִסְרֵס עוֹן) וְהַמָּחֵר וּבִמְעוּל. אֲשׁוּם לֶחֶם דְּרִמֵּי לֵב קָא צוֹ בְּצִיר: אִין אֲדָם יוֹאֵל אִין חוּבְסוֹ. דִּלְאָ דְרֵר אֲכִילָה קֶאֱכִיל לֵב קָא

דמנאי

א לירד חימוץ אותם והזהיר תורה שלא תניחם להחמיץ אלא תאכלם מצה, אבל אלו שאין בן מאה ארור מים (דקח) [דקח] הוא, ק"ל דלאו ג'גן הוא, שם שאמר ר' יוחנן בן נורי כי ג'גן הוא ר' דמי לקח מינה שלושנים ור' חסדן ורשבא ור' יוחנן ור' יוחנן בן זבדי קס"ד משום דהוה יאמרו אם היא אדם יוצא בן דיי חסדן נפסח, דכין שפלתו כמין שתייה יוצא מותרת לחם אלא משום דבלישה במי פירות הוא מותרת און מחמיץ, וירושלמי אשן מין מצה במשקין, ור' הלפתן מצחם במשקין, אן לשין בחמין משום שחולשין ולא בפסחין משני לשין מחמיץ.

ק"ב א מ"י פ"ג מהל'
מעשר שני הל' ד'
סמג לאוין רסד:
ק"ג ב מ"י פ"ז מהל'
תרומות הלכה ב'

סמג ללאוין רנו:
 קיד ג מיי פ"ו מהל'
 איסורי מזבח הלכה
 ח:
 קמו ד מיי פ"ה מהל'
 חור"מ הל' א ופ"ו
 הלכה ד סמג ללאוין עט
 עוש"ע א"ח סי' חג סעיף
 א:

קמץ ה מ"י שם ופ"ו
מהל' זיכורים
הלכה ז מוש"ע שם
מוש"ע י"ד ס' שכל סעיף
א:

ק"ו ו ז מ"י פ"ה מהל'
חז"מ הל' ב ופ"ו
הלכה ה סמג לאוין עט
טוש"ע א"ח סימן תסב
סעיף א:
ח [מ"י] פ"א מהל' חמץ
ומנא הל' א[ז]:

תורה אור השלם

1. והבשר אשר יגע בכל
טמא לא יאכל בֶּאֱשֶׁר
יִשְׂרָף וְהַבֶּשֶׂר כֹּל טָהוֹר
יֵאָכֵל בָּשָׂר: וְיִקְרָא זֶה
2. לֹא תֹאכַל עֲלֵיו
מִמֶּנּוּ שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל
עָלָיו מִצֹּטֹת לֶחֶם עֲנִי
כִּי בַחֲפוּזֶן יָצְאתָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם לֵאמֹר תִּזְכֹּר אֶת
וְשֵׁם אֲחֶיךָ מִלְּפָנֶיךָ מִצְרַיִם
כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: דְּבָרִים טוֹבִים

מוסף תוספות

- א. דמצטרפי להשלים זה עם זה כשיעור, [אבל לענין תרומה לא מצטרפין]. מוס' ר"פ.

רבינו חננאל

אלא מעלה עשו כהן,
אציע דהן כבלי ודון בתוך
הזמעין בקראם חוץ, וכי
היו גונג בחילום, אלס
מטמון, תמיכ אך עמין
מזק מוקו מני שטור,
הנכס במי שטאט שוין
כבלי מיטטאן ואין חבורן
מטון. מטון. (b) הנה
עמלה. עמלה. עמלה.
כבל ועלה אוכל כמשר,
החורב שמשו אוכל
החורב (c), אמאי עי
עורב שמש ודא טהור
אלא מעלה. עמלה.
אמור מני, ותבשר לרבות
לכונן לכונו, עצים
לכונן שני קבולי טומאה,
ניחור, אל מעלה עשו,
כאמ נמי מעלה עשו. מתני
אלו בדידי שרם
הני דיו חבורו כפסא
בחסים בשעורם מ'. הני
אין אבל אור דיו ודון
שעשע מני מנה אור ודא